

Viite

Asia

Ympäristö- ja ilmastoministereiden epävirallinen kokous 30.9.-1.10.2020 Berliinissä

Suomea kokouksessa edustaa valtiosihteeri Terhi Lehtonen.

Biodiversiteetti

Kokouksessa keskustellaan biodiversiteetin yhteydestä terveyteen ja pandemioiden ehkäisyyn. Komissio antoi keväällä 2020 tiedonannon EU:n biodiversiteettistrategiasta. Tiedonannon mukaan Covid-19-pandemia on tehnyt luonnon suojelemisesta ja ennallistamisesta entistä kiireellisempää.

Suomen kanta komission biodiversiteettistrategiaan on esitetty E-kirjeessä E 84/2020 vp.

EU:n 2030 ilmastotavoite

Komissio julkaisi 17.9. tiedonannon ja vaikutusten arvioinnista EU:n 2030 ilmastotavoitteen nostosta. Samalla komissio antoi ehdotuksen, jolla ilmastotavoite sisällytetään ehdotukseen eurooppalaisesta ilmastolaista. Suomi kannattaa EU:n päästövähennystavoitteen nostoa vähintään 55 %:in vuoteen 2030 mennessä vuoden 1990 tasosta.

Suomen kanta komission tiedonantoon sekä vaikutusten arviointiin 2030 ilmastotavoitteen nostosta esitetään siitä laadittavassa E-kirjeessä.

Suomen kanta ilmastolain muutosehdotukseen esitetään siitä laadittavassa U-jatkokirjeessä.

Asialista:

1. Biodiversiteetin yhteys terveyteen ja pandemioiden ehkäisyyn s. 3
2. EU:n 2030 ilmastotavoite s. 5

Ympäristöministeriö

PERUSMUISTIO

YM2020-00149

HAKA Mattila Mervi(YM)

18.09.2020

Asia

Biodiversiteettikadon yhteys terveyteen ja pandemioiden ehkäisyyn, keskustelut epävirallisessa ympäristö- ja ilmastoministereiden kokouksessa Berliinissä 30.9.-1.10.2020

Kokous

Ympäristö- ja ilmastoministereiden epävirallinen kokous 30.09.2020 - 01.10.2020

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Ympäristö- ja ilmastoministereiden epävirallisessa kokouksessa keskustellaan biodiversiteettikadon yhteydestä terveyteen ja pandemioiden ehkäisyyn.

Komissio antoi 20.5.2020 tiedonannon EU:n biodiversiteettistrategiasta. Neuvoston on tarkoitus hyväksyä strategiasta päätelmät ympäristöneuvostossa 23.10.2020.

Suomen kanta

Suomi pitää tärkeänä, että kaikki EU:n politiikat edistävät Euroopan luontopääoman säilyttämistä ja ennallistamista ottaen huomioon pitkän tähtäimen kokonaiskestävyys.

Tavoitteena tulee olla luonnon monimuotoisuuden ja luonnonvarojen ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä käyttö ja kehitys, joka turvaa paitsi luonnon monimuotoisuuden säilymisen myös tulevien sukupolvien elinmahdollisuudet ja luonnonvarojen kestävään käyttöön perustuvat elinkeinot.

Suomen kanta komission biodiversiteettistrategiaan on esitetty E-kirjeessä E 84/2020 vp.

Pääasiallinen sisältö

Puheenjohtajamaa Saksa haluaa keskustella biodiversiteettikadon vaikutuksista terveyteen ja pandemioiden ehkäisyyn. Puheenjohtajan tausta-asiakirjaa ei vielä ole saatavilla. Komissio antoi 20.5.2020 tiedonantonsa EU:n biodiversiteettistrategiasta vuoteen 2030 (COM(2020) 380) keskellä koronavirusta. Strategia on osa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa.

Komission tiedonannossa todetaan luonnon olevan elintärkeä ihmisille. Se on tärkeä ihmisten hyvinvoinnille ja yhteiskuntamme kyvyille selviytyä maailmanlaajuisista muutoksista, terveysuhkista ja katastrofeista. Covid-19-pandemia on tehnyt luonnon suojelemisesta ja ennallistamisesta entistä kiireellisempää. Tarvitaan kestäviä

toimitusketjuja ja kulutusmalleja, jotka eivät ylitä maapallon sietokyvyn rajoja. Tämä kuvastaa sitä, että tartuntatautien esiintymis- ja leviämiskasvu kasvaa sitä mukaa kun luonto tuhoutuu. Biodiversiteetin ja hyvin toimivien ekosysteemien suojeleminen ja ennallistaminen on sen vuoksi olennaisen tärkeää, jotta voimme parantaa selviytymiskykyämme ja ehkäistä tautien esiintymistä ja leviämistä tulevaisuudessa. Investoiminen luonnon suojelemiseen ja ennallistamiseen on ratkaisevan tärkeää, jotta Euroopan talous toipuu covid-19-kriisistä.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Kokouksessa ei tehdä päätöksiä.

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta 23.9.

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 25.9.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Puheenjohtajamaan tausta-asiakirjoja ei vielä ole.

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Mervi Mattila, YM, erityisasiantuntija

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

Ympäristöministeriö

PERUSMUISTIO

YM2020-00142

HAKA Mattila Mervi(YM)

18.09.2020

Asia

EU:n 2030 ilmastotavoite, keskustelu epävirallisessa ympäristö- ja ilmastoministereiden kokouksessa Berliinissä 30.9.-1.10.2020

Kokous

Ympäristö- ja ilmastoministereiden epävirallinen kokous 30.09.2020 - 01.10.2020

U/E/UTP-tunnus

U 11/2020 vp, E 61/2019 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Ympäristö- ja ilmastoministereiden epävirallisessa kokouksessa Berliinissä 30.9.-1.10.2020 esitellään komission 17.9.2020 julkaisema tiedonanto ja vaikutusten arviointi EU:n 2030 ilmastotavoitteen nostosta ja keskustellaan EU:n panoksesta Pariisin sopimuksen toimeenpanoon. Vain EU-jäsenmaille tarkoitettussa osuudessa keskustellaan eurooppalaisesta ilmastolaista sekä 2030-ilmastotavoitteen nostosta.

Komissio antoi 17.9.2020 tiedonannon EU:n ilmastotavoitteesta vuodelle 2030 (COM(2020) 563) sekä tavoitteen saavuttamisesta laaditun vaikutusten arvioinnin (SWD(2020) 176). Lisäksi komissio antoi muutosehdotuksen (COM(2020) 562), jolla ilmastotavoite vuodelle 2030 sisällytetään ehdotukseen eurooppalaisesta ilmastolaista (COM(2020) 80).

Tiedonanto ja vaikutustenarviointi esiteltiin neuvoston ympäristötyöryhmälle 17.9.2020. Ehdotusta ilmastolaista on käsitelty ympäristötyöryhmässä kevästä lähtien ja puheenjohtajamaa Saksan tavoite on saavuttaa siitä yleisnäkemyks ympäristöneuvostossa 23.10.2020.

Epävirallisessa ministerikokouksessa ei tehdä päätöksiä.

Suomen kanta

Suomi kannattaa EU:n ilmastotavoitteen nostoa vähintään 55 %:in vuoteen 2030 mennessä vuoden 1990 tasosta.

Tarvittavat muutokset unionin lainsäädäntöön, joista odotetaan komissiolta ehdotuksia vuoden 2021 aikana, tulee tehdä perusteellisten ja jäsenvaltiokohtaisten vaikutustenarviointien pohjalta. On tärkeää, että päästövähennystoimissa edetään nopeasti. Päästökaupan tulee jatkossakin olla ensisijainen väline energiantuotannon ja teollisuuden päästövähennysten aikaansaamiseksi. Päästökauppaa tulee vahvistaa ja sen soveltamisalan laajentamista selvittää monipuolisesti.

Suomen kanta on tarkemmin kuvattu eurooppalaisesta ilmastolaista laaditussa U-kirjelmässä (U 11/2020 vp) ja Euroopan vihreästä kehityksestä laaditussa E-kirjeessä (E 61/2019 vp).

Suomen kanta komission tiedonantoon sekä vaikutusten arviointiin 2030 ilmastotavoitteen nostosta esitetään siitä laadittavassa E-kirjeessä.

Suomen kanta ilmastolain muutosehdotukseen esitetään siitä laadittavassa U-jatkokirjeessä.

Pääasiallinen sisältö

Komissio antoi 17.9.2020 tiedonannon EU:n ilmastotavoitteesta vuodelle 2030 (COM(2020) 563) sekä tavoitteen saavuttamisesta laaditun vaikutusten arvioinnin (SWD(2020) 176). Lisäksi komissio antoi muutosehdotuksen (COM(2020) 562), jolla ilmastotavoite vuodelle 2030 sisällytetään ehdotukseen eurooppalaisesta ilmastolaista (COM(2020) 80).

Komissio ehdottaa, että muutetaan nykyistä päästövähennyspolkua, jotta EU:ssa saavutetaan ilmastoneutraalius vuoteen 2050 mennessä, ja otetaan tämä muutos huomioon ehdotuksessa eurooppalaiseksi ilmastolaiksi. EU:n nykyinen toimenpidekehys ei riitä saavuttamaan EU:n tavoitetta ilmastoneutraaliudesta vuonna 2050 eikä Pariisin ilmastopimuksen mukaisia sitoumuksia. Nykyisen lainsäädännön täytäntöönpano vähentäisi päästöjä 60 % vuoteen 2050 mennessä. Uusi vuotta 2030 koskeva tavoite muodostaa pohjan myös neuvotteluille siitä, olisiko syytä tarkistaa EU:n kansallisesti määriteltä panosta päästöjen vähentämiseksi Pariisin sopimuksen mukaisesti.

Komissio ehdottaa EU:n laajuista ja koko talouden kattavaa tavoitetta, jonka mukaan kasvihuonekaasupäästöjä vähennetään vuoteen 2030 mennessä vähintään 55 % vuoden 1990 tasosta, mukaan lukien poistumat. Komissio on tarkastellut yksityiskohtaisesti vaikutustenarvioinnissa ja viime vuonna järjestetyssä laajassa kuulemisprosessissa, mitä vaikutuksia taloudelle, yhteiskunnalle ja ympäristölle aiheutuisi, jos päästöjä vähennettäisiin vuoteen 2030 mennessä 50–55 % vuoden 1990 tasosta.

Komission mukaan 55 %:in vähennystavoitteen saavuttaminen vuoteen 2030 mennessä paitsi parantaisi selkeästi EU:n mahdollisuuksia saavuttaa ilmastoneutraalius myös tekisi EU:n yrityksistä ja teollisuudesta edelläkävijöitä koko maailmassa. Komissio arvioi, että kasvihuonekaasupäästöjen vähennystavoitetta on mahdollista tiukentaa vastuullisella ja sosiaalisesti oikeudenmukaisella tavalla.

Komission mukaan kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen 55 %:lla vaatii toimia kaikilla aloilla. Fossiilisten polttoaineiden poltosta vapautuvat hiilidioksidipäästöt ovat suurin kasvihuonekaasupäästöjen lähde EU:ssa. Energiajärjestelmä on keskeisessä asemassa siirryttäessä ilmastoneutraaliin talouteen. Rakennukset ja liikenne ovat teollisuuden ohella suurimmat energiankäyttäjät ja päästölähteet. Ilmastoneutraaliudelle keskeistä on hiilen käytöstä luopuminen niin energian tarjonnassa kuin kysynnässäkin.

Komissio toteaa, että on jo saavutettu suuria päästövähennyksiä sulkemalla hiilivoimaloita ja tekemällä energiantensiivisistä teollisuudesta puhtaampaa. Päästöjen vähentäminen on osoittautunut vaikeammaksi liikenteessä ja maataloudessa sekä rakennusten osalta. Ilmastoneutraaliuden saavuttaminen edellyttää, että EU:n toimia vauhditetaan merkittävästi kaikilla aloilla. Koska toimien toteuttaminen vie pitkä ajan

maankäytön ja liikenteen kaltaisilla kriittisillä aloilla, toimia on vauhditettava jo seuraavien kymmenen vuoden aikana.

Komission tiedonannossa ennakoidaan toimia, joita edellytetään kaikilla talouden aloilla,

Komissio aikoo tarkastella uudelleen kaikkia päästövähennysten saavuttamisen kannalta merkityksellisiä ilmasto- ja energiapoliittisia ohjauskeinoja ja tehdä tarvittavat lainsäädäntöehdotukset kesäkuuhun 2021 mennessä. Komissio katsoo, että päästökaupan ja energiaverotuksen merkitys on kasvava.

Lainsäädäntömuutoksia varten komissio aikoo lähikuukausina toteuttaa alakohtaisia vaikutustenarviointoja ja julkisia kuulemisia

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Epävirallisessa ministerikokouksessa ei tehdä päätöksiä.

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU-ministerivaliokunta 23.9.

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 25.9.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Puheenjohtajamaan tausta-asiakirjoja ei vielä ole.
COM(2020)562
SWD(2020) 176
COM(2020)563

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Mervi Mattila, YM, erityisasiantuntija

EUTORI-tunnus

Liitteet

Viite

LIITTEET

Asiasanat	ilmastonmuutos, ympäristöneuvosto, biodiversiteetti
Hoitaa	TEM, UM, YM
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, STM, VM, VNK, VTV